

XUẤT HIỆN TRÊN SÂN KHẤU “ĐỐI THOẠI TRẺ” THÁNG 9/2009 (PHÁT SÓNG TRỰC TIẾP VÀO TỐI NGÀY 24/9/2009 TRÊN KÊNH TRUYỀN HÌNH VTV6) TRONG TỰ CÁCH LÀ CHỦ NHÂN CUỘC ĐỐI THOẠI, VỚI PHONG THÁI TỰ TIN, CỎI MỎ, NGUYỄN THU GIANG - HIỆN LÀ GIẢNG VIÊN KHOA BÁO CHÍ & TRUYỀN THÔNG, TRƯỜNG ĐHKHXH&NV ĐÃ ĐƯA RA NHỮNG CÂU HỎI CŨNG NHƯ PHẢN BIỆN LẠI PHÓ THỦ TƯỚNG, BỘ TRƯỞNG BỘ GD&ĐT NGUYỄN THIÊN NHÂN MỘT CÁCH THẮNG THẤN, TRỰC DIỆN XOAY QUANH CHỦ ĐỀ HỌC ĐỂ LÀM GÌ? CHÚNG TÔI ĐÃ CÓ CUỘC TRÒ CHUYỆN THÚ VỊ VỚI THU GIANG SAU SỰ KIỆN NÀY.

HỌC CÁCH CHẤP NHẬN NHỮNG GÌ KHÁC MÌNH

Chị cảm thấy thế nào khi trực tiếp đối thoại với một nhân vật quan trọng là Phó thủ tướng, Bộ trưởng Bộ GD&ĐT?

Tôi cảm thấy... sẵn sàng. Quả thật tôi không căng thẳng, ngoại trừ có hồi hộp do hiệu ứng trường quay. Đây là một cuộc trao đổi hợp lý vì tôi ở vị trí của người có các câu hỏi, còn Phó thủ tướng là người có thẩm quyền trả lời. Sau 2 tiếng phải đứng liên tục, điều tôi cảm nhận rõ nhất đôi chân mỏi nhừ. Tôi nghĩ Phó thủ tướng cũng rất mệt vì chắc chắn ông đã làm việc liên tục cả ngày trước khi đến trường quay.

Trước khi đến trường quay trong vai trò là chủ nhân cuộc đối thoại, chị đã chuẩn bị cho mình những kiến thức gì?

Tôi phải chuẩn bị 2 việc. Thứ nhất

là tổng hợp và cân nhắc lại những quan điểm đã hình thành trong tôi sau nhiều năm đi học và đi dạy. Tôi muốn hệ thống hóa lại những suy nghĩ và trải nghiệm của bản thân để có thể làm chủ được vấn đề khi đối thoại. Một điều nữa là tôi phải cân nhắc xem mình nên thẳng thắn tới mức nào trong cuộc đối thoại. Tôi đã quyết định sẽ nói ra những điều tôi tin là đúng, không vòng vo và không e ngại. Ở trường đại học của tôi, lãnh đạo nhà trường cũng rất khuyến khích sự tính thẳng thắn và đổi mới từ phía giảng viên.

Trong quá trình đối thoại, chị đã có bài thuyết trình rất ấn tượng với đồ vật minh họa độc đáo. Ý tưởng mang đồ vật đến trường quay để minh họa phải chăng đã được chị chuẩn bị công phu từ trước đó?

Thực lòng, bản thân tôi không thích

phần sử dụng đồ vật minh họa này lắm vì dường như nó làm đơn giản hóa vấn đề. Đó là ý tưởng của những người làm chương trình. Họ yêu cầu tôi nên minh họa cho ý kiến của mình bằng các ví dụ cụ thể, nếu là các đồ vật trực quan thì càng tốt. Tôi chẳng có thời gian để chuẩn bị nên đã lấy... đồ chơi của con gái đem tới trường quay. Ngôi nhà dựa trên bốn cột đỡ do tôi xây dựng cũng giống như nền giáo dục cần đồng thời dựa trên bốn trụ cột về mục đích học do UNESCO đề ra: học để biết, học để làm, học để sống chung và học để làm người. Nhiều người thường hiểu sai rằng phải thực hiện xong mục đích này rồi mới tới mục đích khác, trong khi cần phải thực hiện cả 4 mục đích cùng lúc. Thiếu một cột, ngôi nhà khó bền vững, còn thiếu 2 cột thì ngôi nhà sẽ đổ sập. Một nền giáo dục tốt cũng giống như một ngôi nhà rộng rãi, thuận tiện và bền vững, được xây

dựng trên 4 cột trụ vững chãi.

Chỉ với 10 phút ít ỏi đóng vai Bộ trưởng, chị đã đưa ra 3 điều cần làm ngay đối với các cấp học khác nhau. Ở bậc đại học, chị rất chú trọng vào việc đầu tư cho thư viện, vậy theo chị, làm thế nào để thư viện trường đại học có thể thu hút được sinh viên?

Vấn đề dường như không nằm ở mỗi thư viện đơn lẻ mà là ở sự thiếu đầu tư ở cấp chiến lược. Tôi luôn tin rằng bản chất của thư viện không phải một kho sách, mà là một công cụ để giải phóng sức lao động trí não, giống như việc cung cấp “lương thực” cho bộ não vậy. Khả năng tiếp cận tri thức cần được từng bước mở rộng cho số đông, hoặc ít nhất là ở tất cả các trường đại học. Tôi đưa vấn đề này ra vì thấy mọi người đã bàn nhiều về các khía cạnh khác nhau của giáo dục đại học và sau đại học, nhưng không nhiều người xem xét tới vị trí của thư viện. Chẳng hạn, Phó thủ tướng có nói tới việc mỗi luận án tiến sĩ buộc phải có gì mới. Nhưng không có thư

viện đủ tốt để có thể đọc được những cái cũ, nhất là cái cũ của quốc tế, thì lấy cơ sở nào để kế thừa, so sánh, thẩm định và kết luận rằng một luận án là mới? Cho nên, một hệ thống thư viện tốt và thuận tiện sẽ trở thành công cụ hữu hiệu để giải phóng trí óc, giảm thiểu gian lận, kích thích sự phát triển của khoa học, văn hóa và tất nhiên, cả kinh tế.

Theo chị, hiện nay, sinh viên ta đã đạt được những mục tiêu nào trong 4 mục đích của sự học do UNESCO đặt ra là: Học để biết, học để làm, học để chung sống và học để làm người?

Muốn đánh giá được điều này cần có những nghiên cứu mang tính hệ thống. Từ trải nghiệm cá nhân, tôi cho rằng sinh viên thường mới tập trung và hai mục đích đầu tiên. Tôi quan sát thấy sinh viên chưa biết mở rộng đầu óc của để tiếp nhận với các quan điểm mới. Hầu hết đặt quá nặng chuyện đúng, sai. Vấn đề của học để chung sống, theo tôi, là học để biết chấp nhận sự khác biệt của người

khác, đồng thời vẫn biết bảo vệ quan điểm của mình. Đồng nghĩa với điều này là việc biết mở ngoả khả năng sai của bản thân, biết chấp nhận người khác đúng và từ đó, sửa sai khi cần thiết. Rõ ràng đây không phải lỗi của sinh viên, mà là do phương pháp tiếp cận của cả hệ thống. Tôi nghĩ, muốn thay đổi, cũng phải từ từ.

Đa phần sinh viên mong ra trường sẽ có một tấm bằng đỏ để tìm được một chỗ làm ổn định. Tuy nhiên, như chị nói, điều quan trọng là tấm bằng đó có tương xứng với năng lực hay không. Với tư cách là một người đi trước, chị có thể chia sẻ những kinh nghiệm của mình với các bạn sinh viên?

Tôi chỉ xin nêu một kinh nghiệm của bản thân mình. Đó là học ngoại ngữ. Theo tôi, ngoại ngữ là điều kiện không thể thiếu để trở thành một sinh viên giỏi. Tôi luôn nói như vậy với các khóa sinh viên do tôi chủ nhiệm, và nhắc đi nhắc lại nhiều lần tới mức chắc không ít bạn thấy nhàm chán. Hãy tưởng tượng, không có tiếng Anh tức là sinh viên sẽ “mù chữ” trước một lượng tri thức khổng lồ của nhân loại được xuất bản bằng thứ tiếng này. Vậy thì làm sao mà học giỏi được? Ngoài ra, ngoại ngữ còn giúp con người hiểu rằng có những thứ khác mình và trên con đường tìm hiểu những thứ khác, con người sẽ tìm thấy chính mình. Như tôi, sau khi học tiếng Anh, đặc biệt là khi dịch, tôi yêu và hiểu tiếng Việt hơn rất nhiều.

Cảm ơn chị!

Kim Dung (thực hiện)